

Väntetider längre än vårdgarantin inom den planerade specialistvården, september 2023

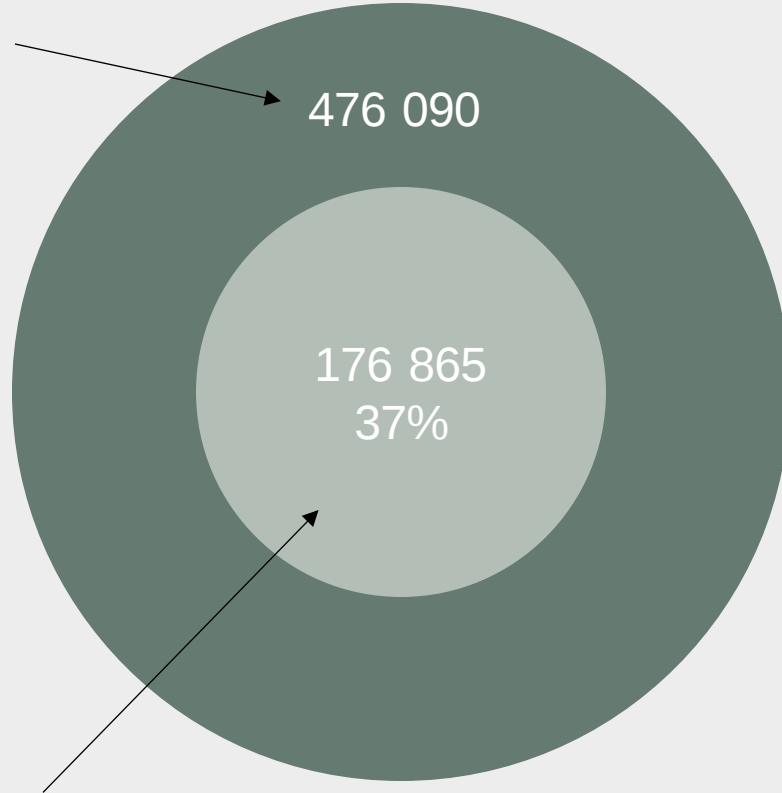

Privata vårdgivare kan och vill vara regionens partners i arbetet för att ge patienter den vård de behöver och har rätt till.

Vårdköer i den planerade specialistvården, september 2023

Första möte med specialist

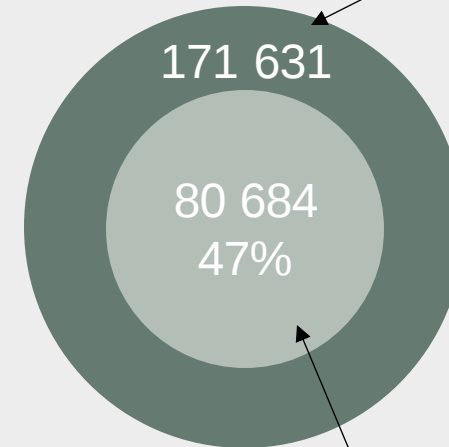
Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Åtgärd/operation

Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Innehållsförteckning

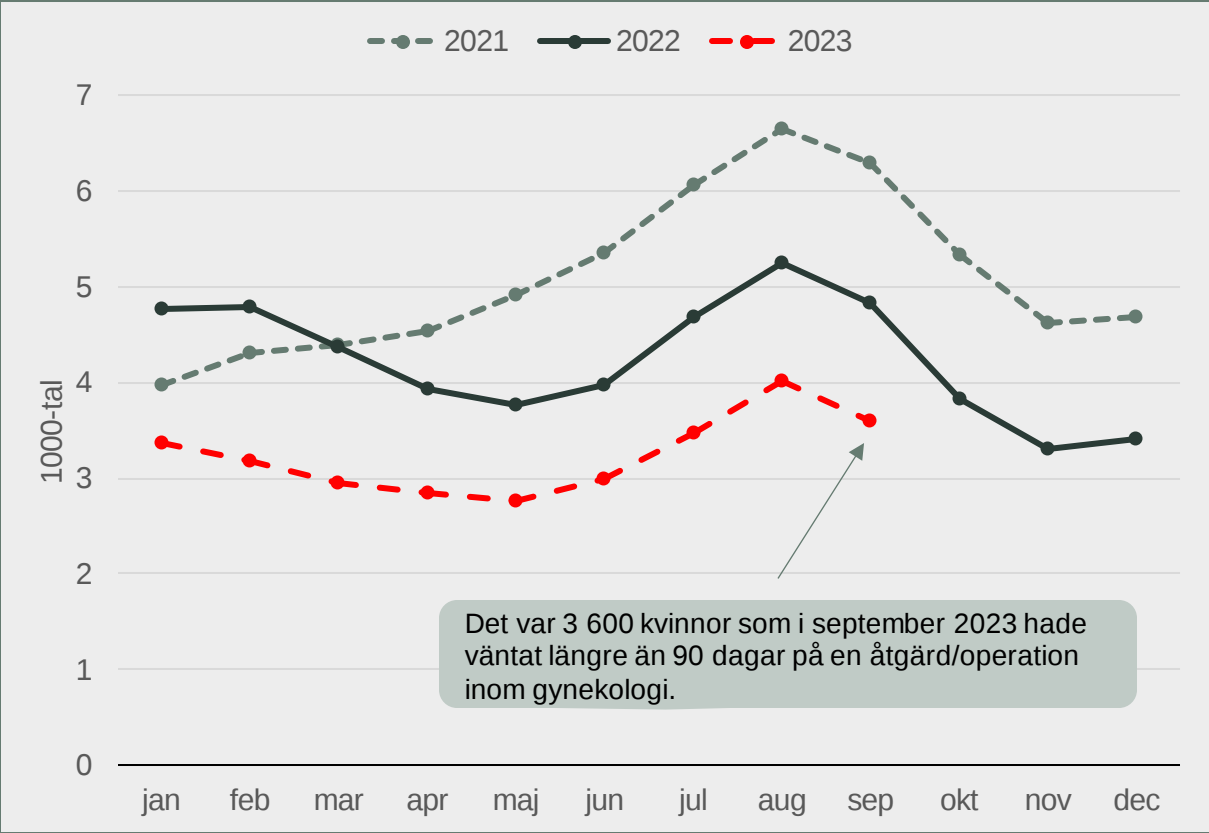
1. Månadens specialstudie: Väntetider längre än 90 dagar inom gynekologi, övergripande och skillnader mellan regionerna
2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter inom den planerade specialistvården
4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region
5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
6. Vårdföretagarnas förslag
7. Vårdgaranti och väntetidsstatistik, korta beskrivningar
8. Den lagstadgade vårdgarantin

1. Väntetider längre än 90 dagar inom gynekologi, övergripande och skillnader mellan länen

- Antalet kvinnor som väntat längre än vårdgarantin på en åtgärd/operation inom gynekologi har haft en tydligt nedåtgående trend de senaste åren. I september i år var det 3 600 kvinnor som hade väntat längre än vårdgarantin, vilket kan jämföras med 6 300 i september 2021.
- Av de 3 600 så avsåg 1 300 framfall, 480 urinläckage, 380 borttag av livmoder och resterande 1 420 var övriga åtgärder/operationer inom gynekologi.
- 750 kvinnor hade i september 2023 väntat längre än ett år på en åtgärd/operation inom gynekologi. Det är mer än 4 gånger längre än den lagstadgade vårdgarantin på 90 dagar.
- Andelen kvinnor som väntat längre än 90 dagar skiljer sig kraftigt åt mellan de olika regionerna. Högst var andelen i Region Jämtland Härjedalen där hela 80 procent av kvinnorna i kön hade väntat längre än vårdgarantin. Lägst var andelen i Region Sörmland där bara 3 procent väntat längre än vårdgarantin.
- Av kvinnor över 15 år hade nästan 2 av 1 000 väntat längre än vårdgarantin i Region Värmland på en åtgärd/operation inom gynekologi. I Västra Götalandsregion var också antalet stor med närmare 1,7 kvinnor per 1 000.

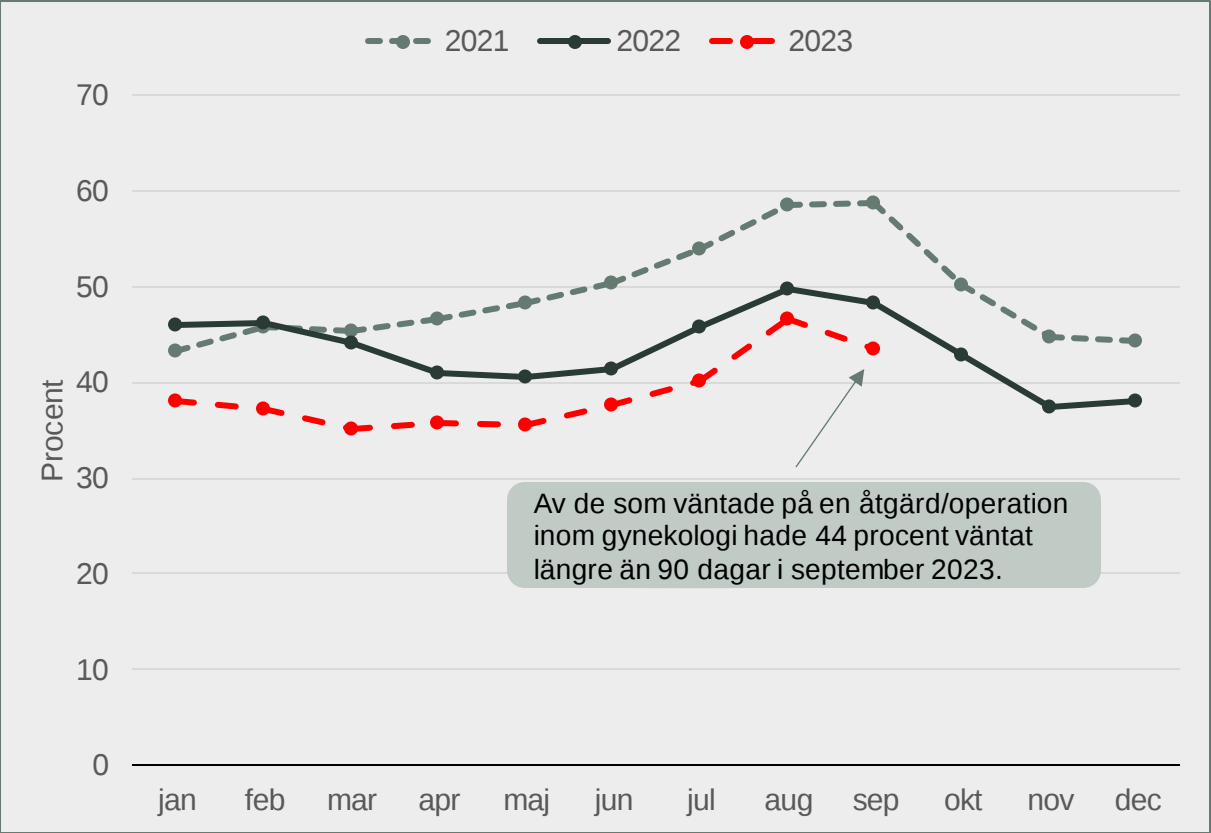
Väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi

Diagrammet visar antalet kvinnor som varje månad väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi

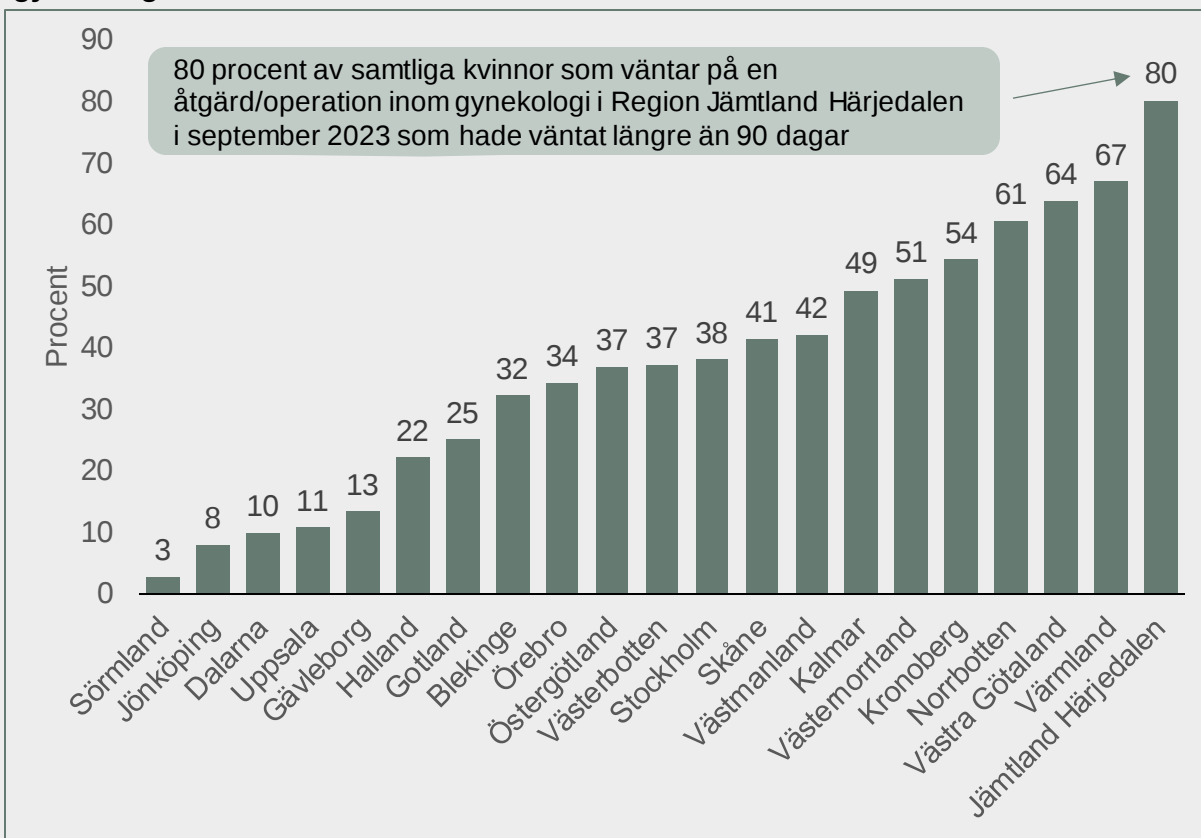
Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi

Diagrammet visar antalet kvinnor som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi som andel av det totala antalet kvinnor som varje månad väntat på en åtgärd/operation inom gynekologi.

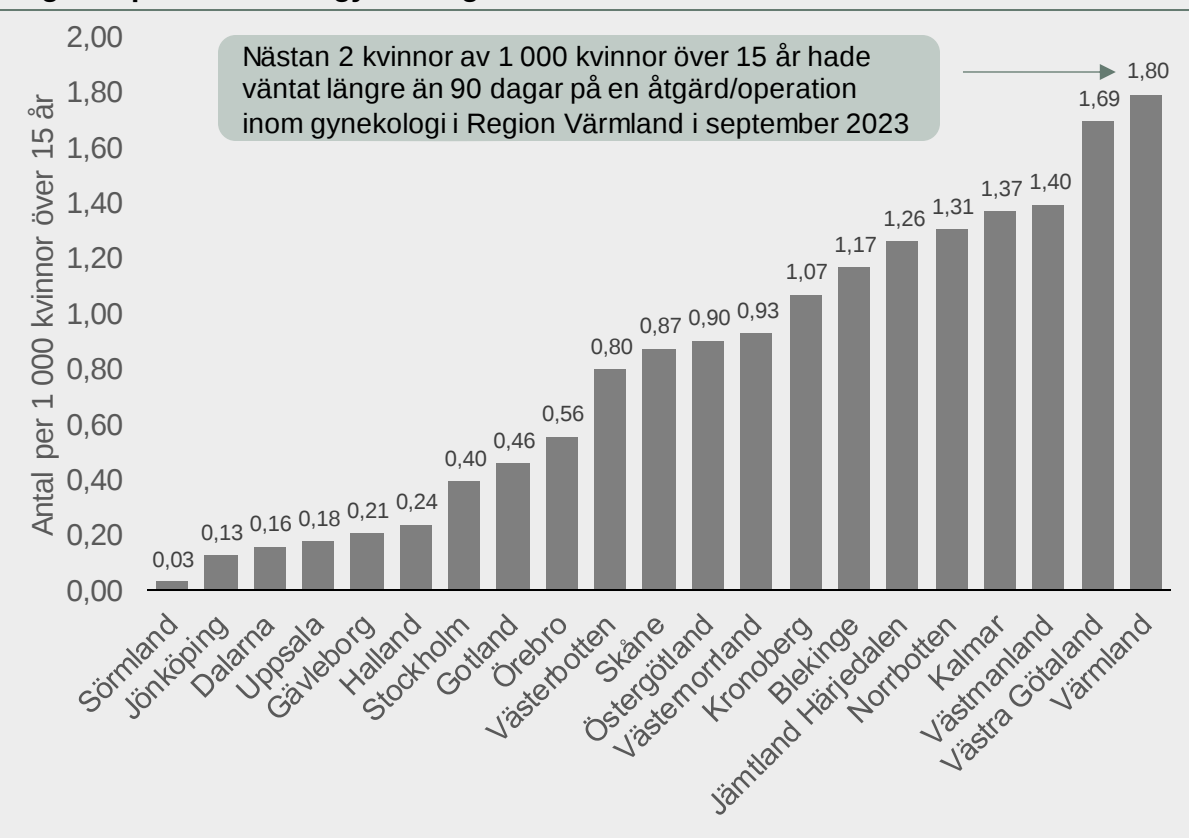
Andel och antal kvinnor per 1 000 kvinnor 15 år och över per region som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd inom gynekologi, september 2023

Andel kvinnor som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi

Diagrammet visar antalet kvinnor som i september 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi som andel av det totala antalet kvinnor i september som väntar på en åtgärd/operation inom gynekologi.

Antal kvinnor per 1 000 kvinnor 15 år och över som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi

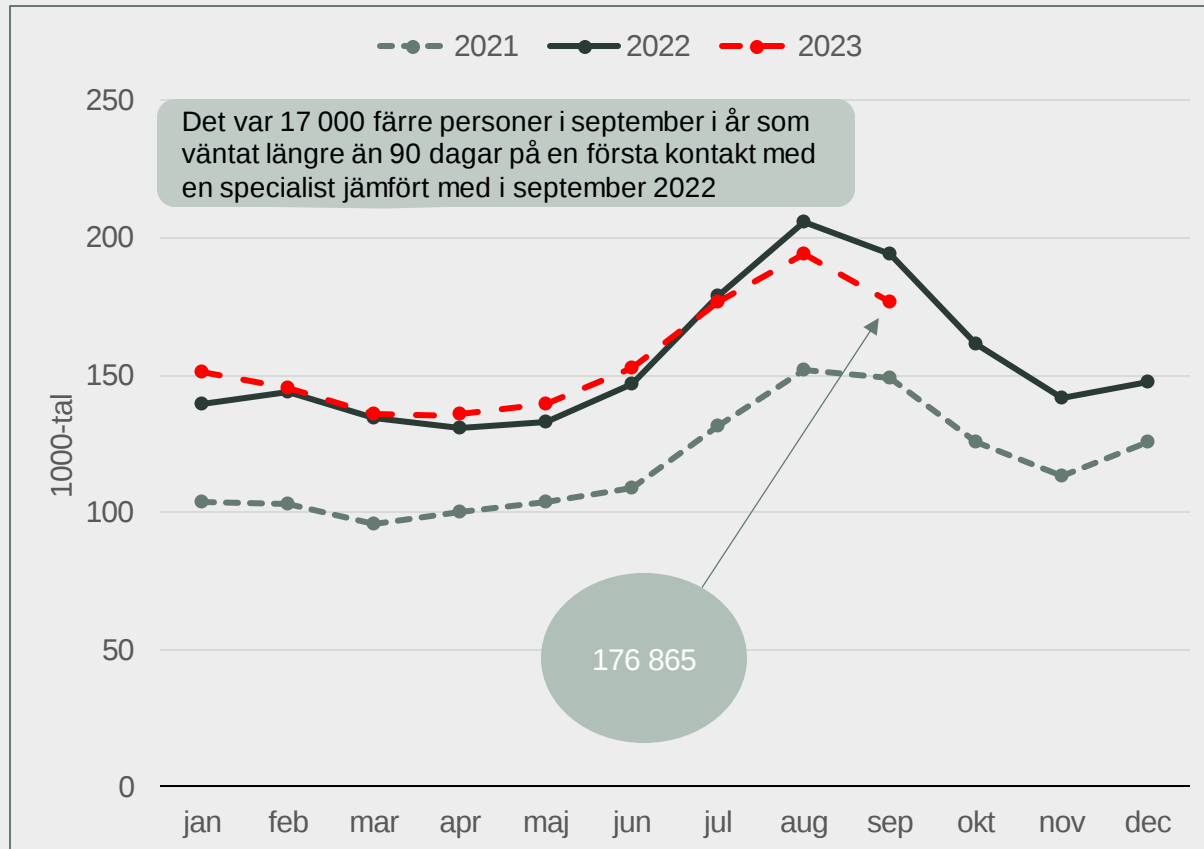

Diagrammet visar antalet kvinnor per 1 000 kvinnor över 15 år som i september 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom gynekologi.

2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

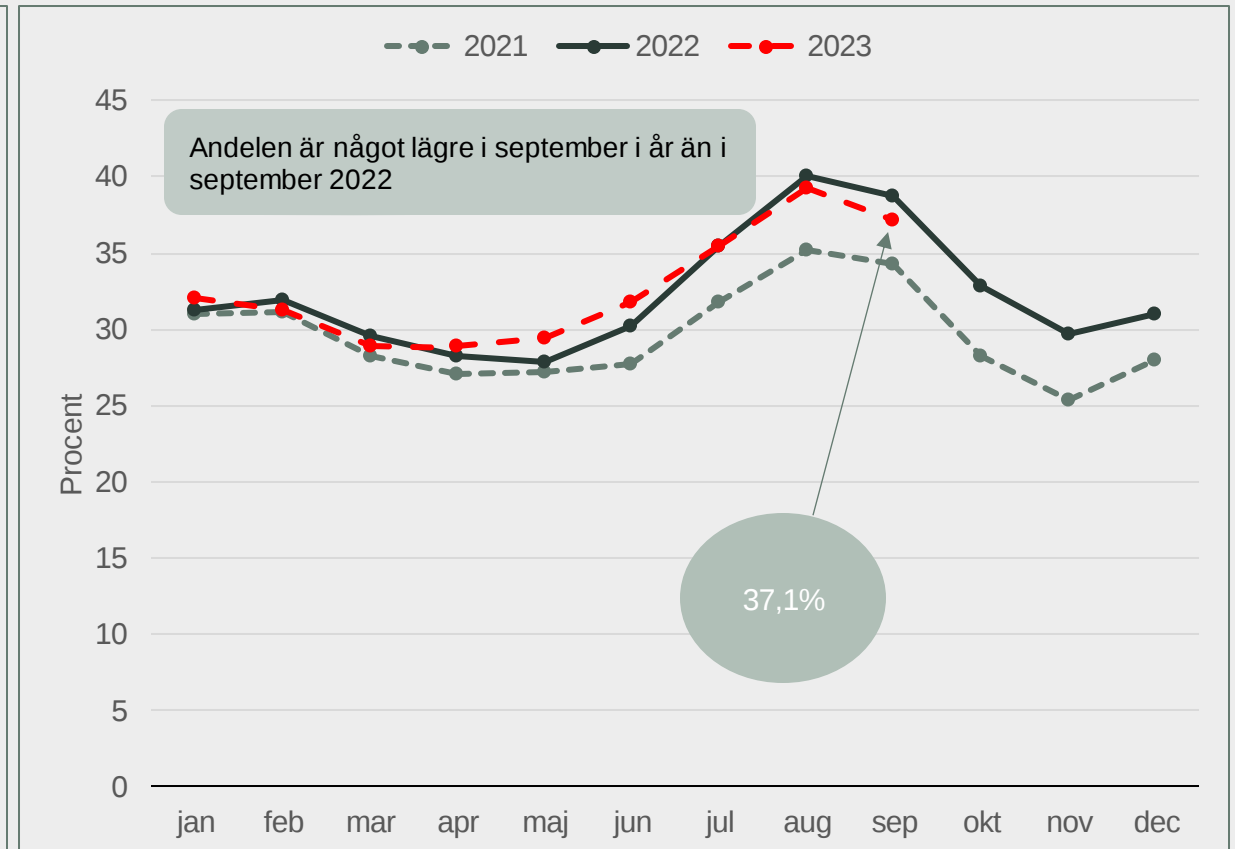
Väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

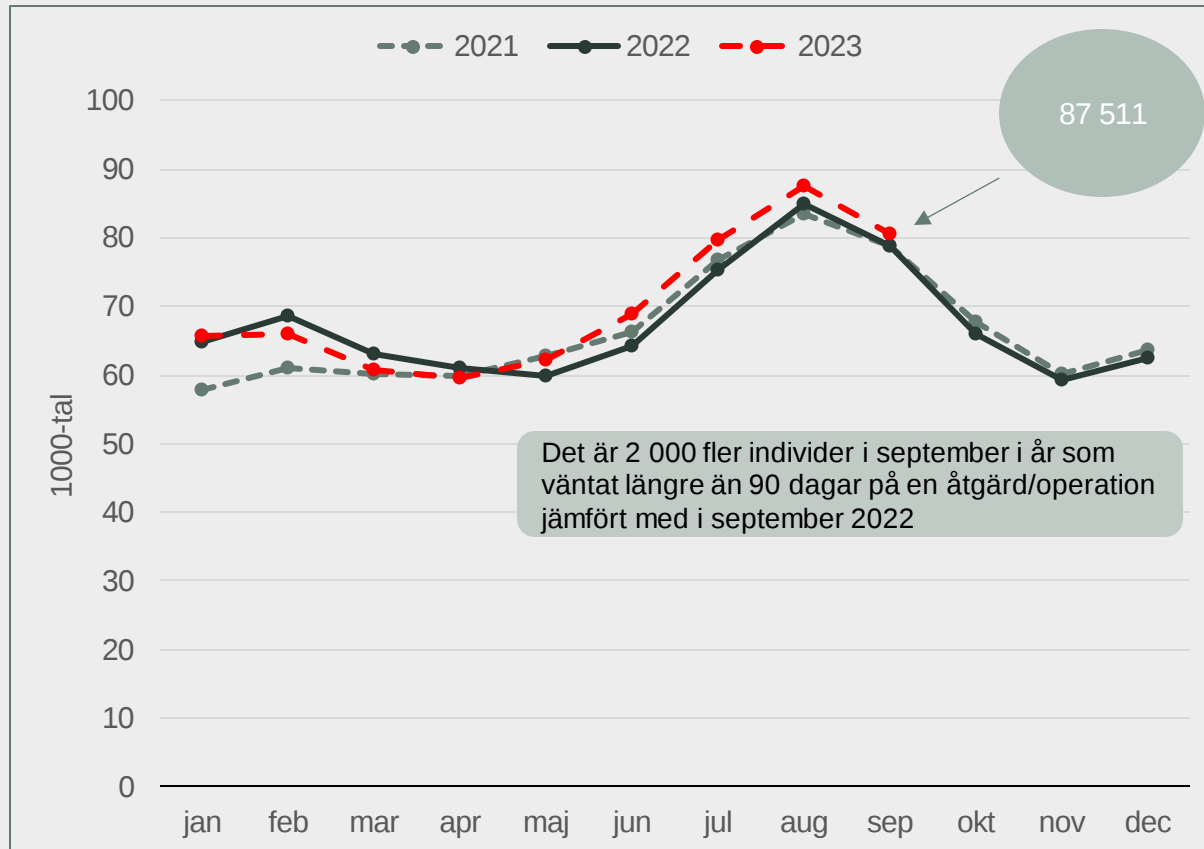
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en första kontakt med en specialist.

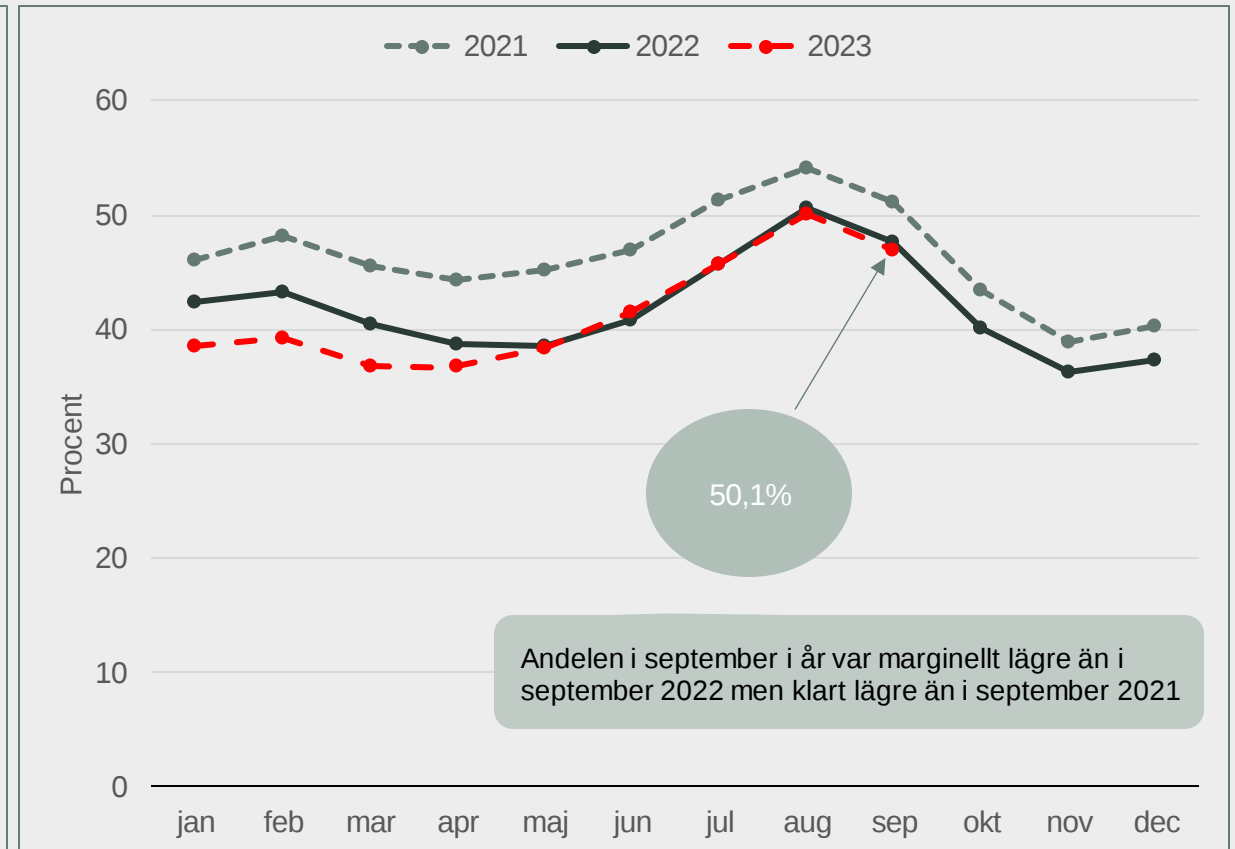
Väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer varje månad som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

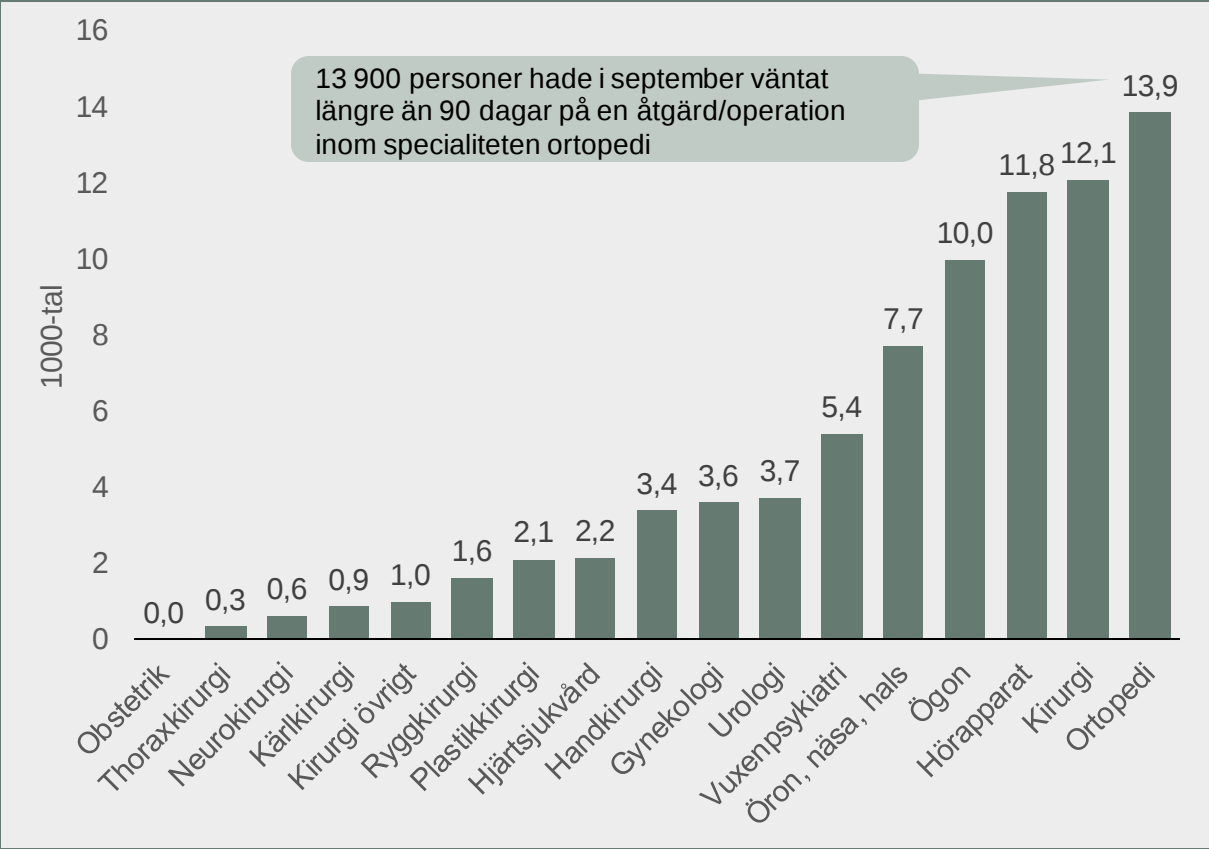

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en åtgärd/operation.

3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter

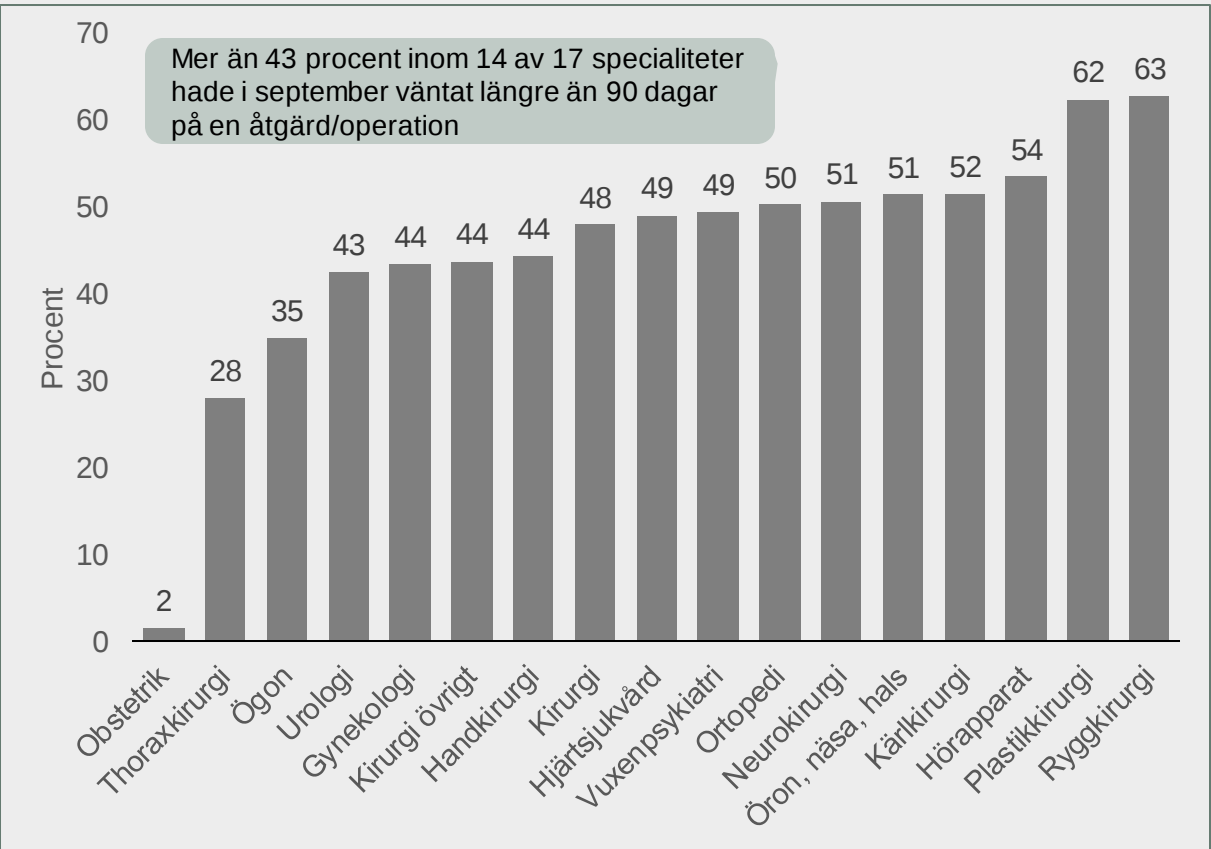
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet, september 2023

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

Diagrammet visar antalet personer som i september 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

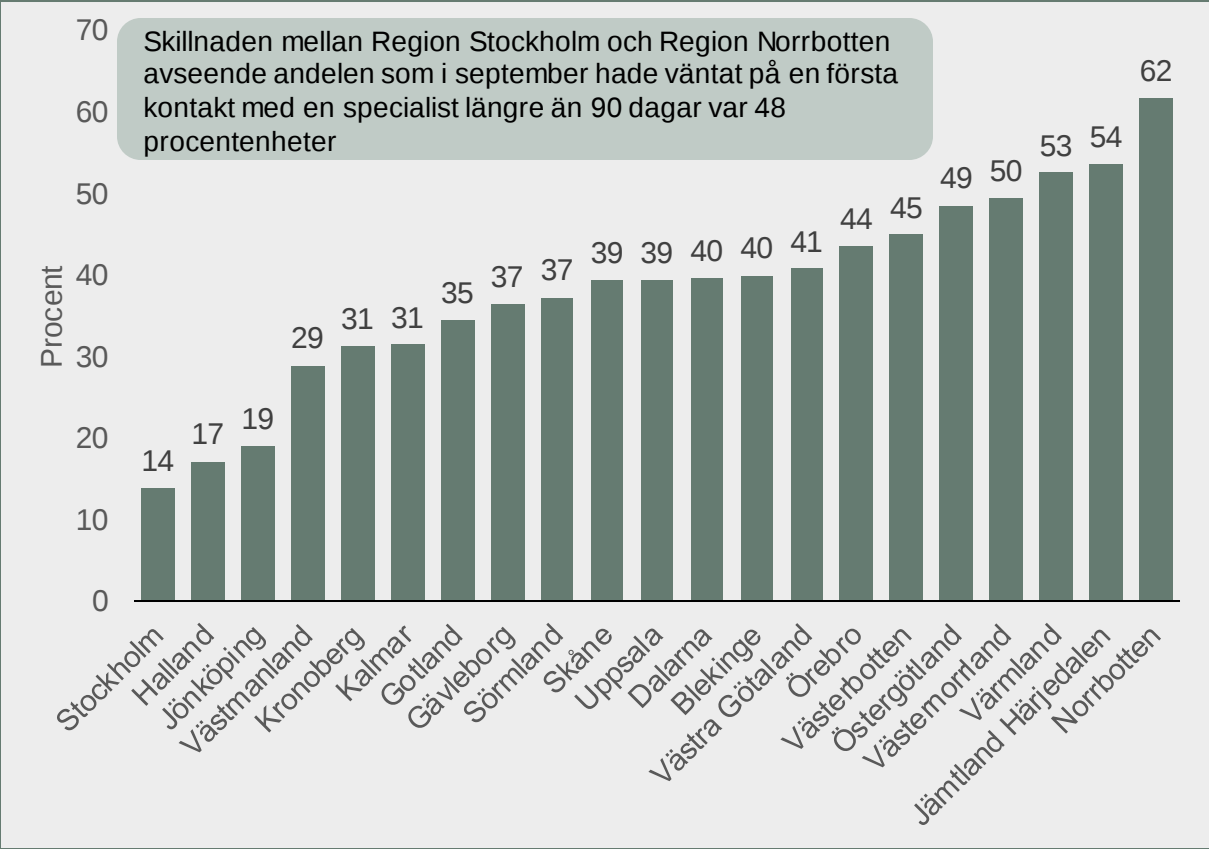

Diagrammet visar antalet personer som i september 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet som andel av det totala antalet personer i september som väntat på en åtgärd/operation inom den specialiteten.

4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region

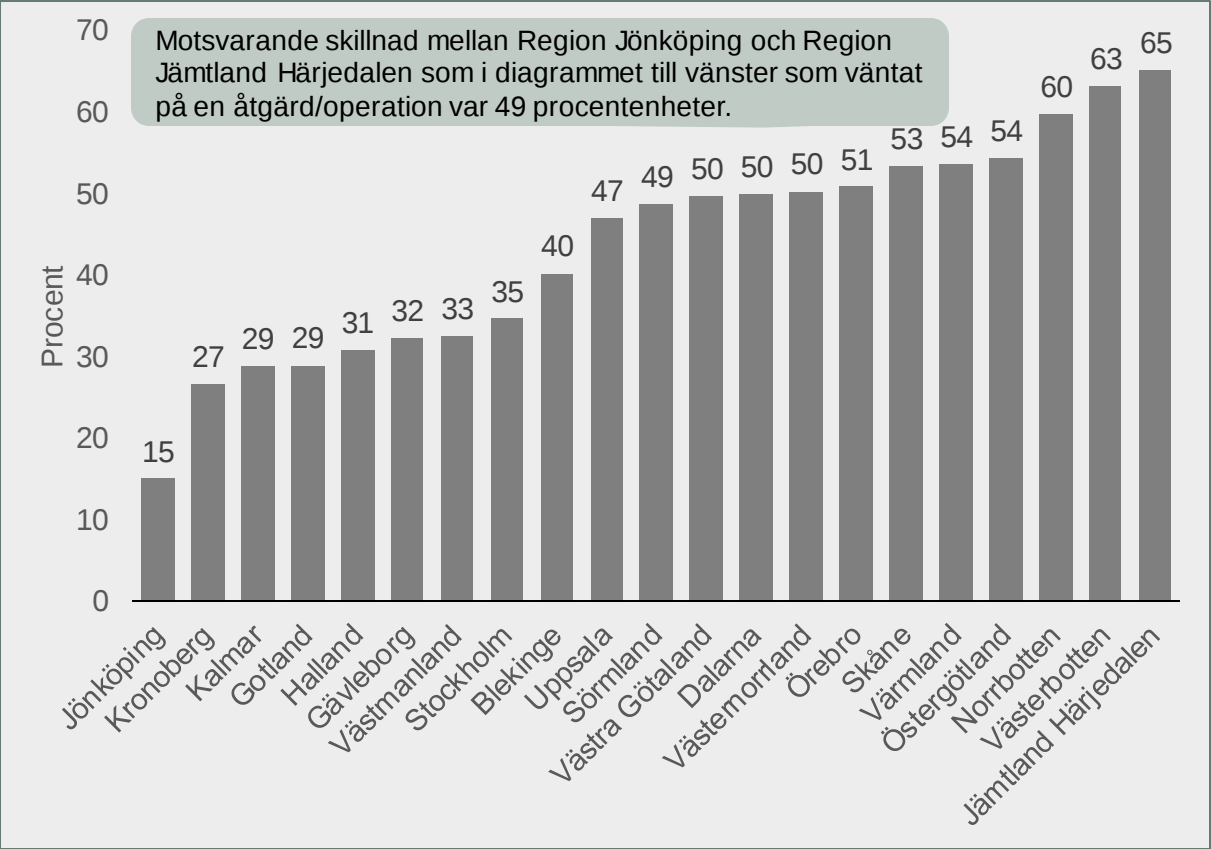
Andel per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation, september 2023

Andel som väntat 90 dagar eller längre på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer per region som i september 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer per region som i september väntat på en första kontakt med en specialist.

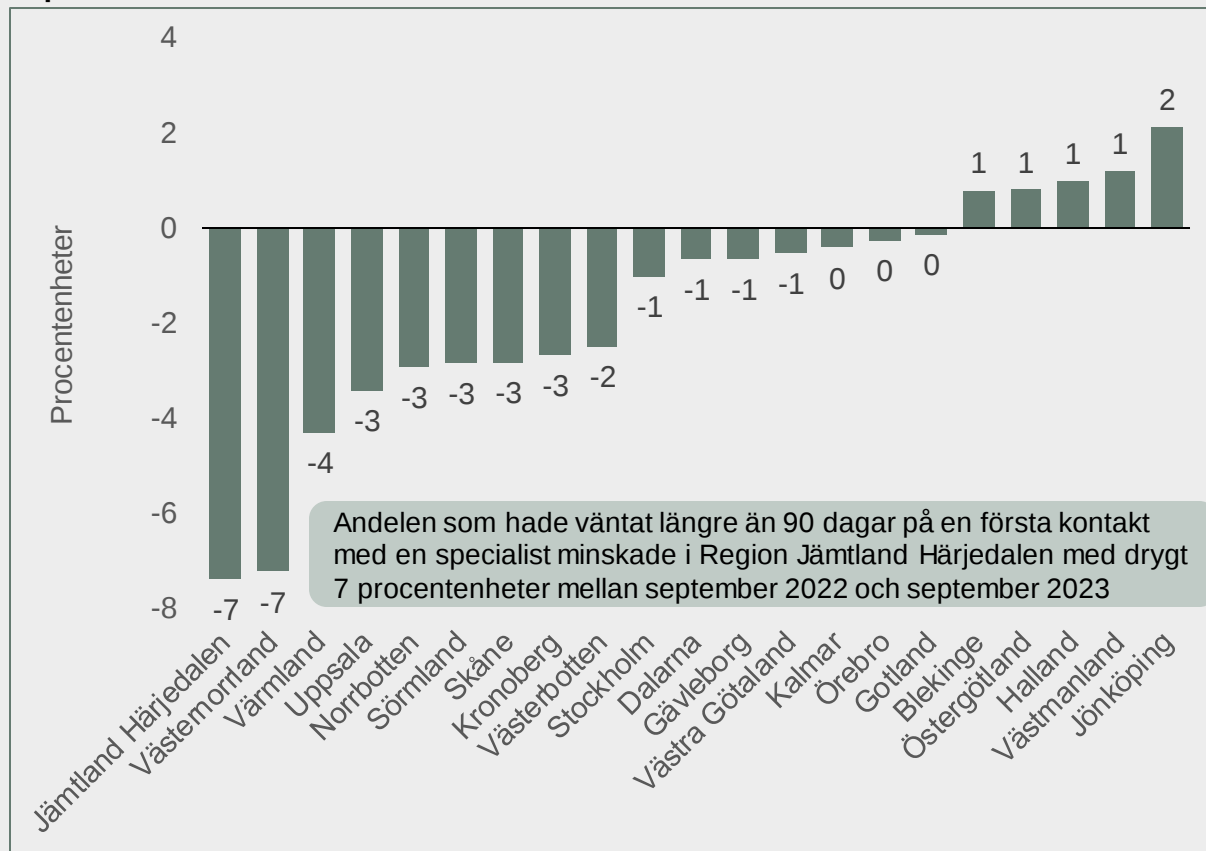
Andel som väntat 90 dagar eller längre på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer per region som i september 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer per region som i september väntat på en åtgärd/operation.

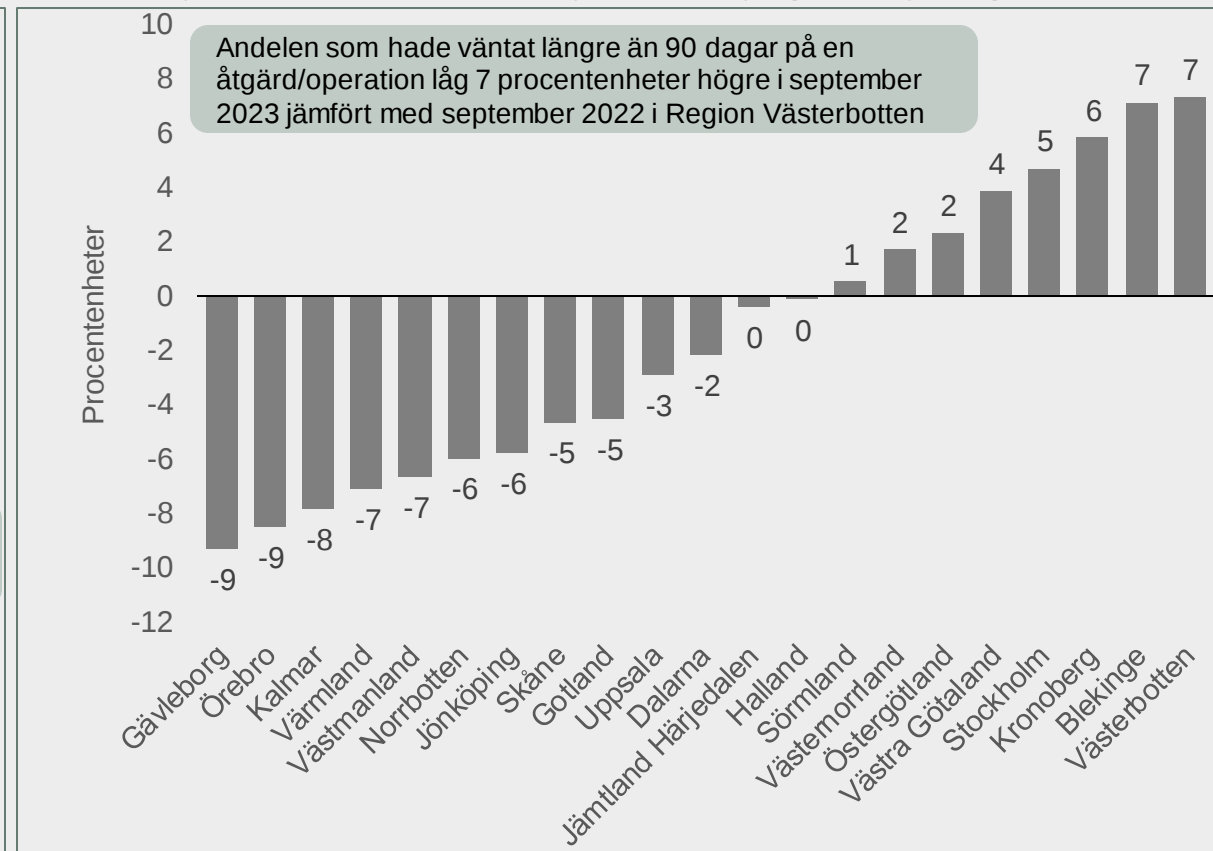
Förändring av andelen per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation, sep 2022 - sep 2023

Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist mellan september 2023 och september 2022 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

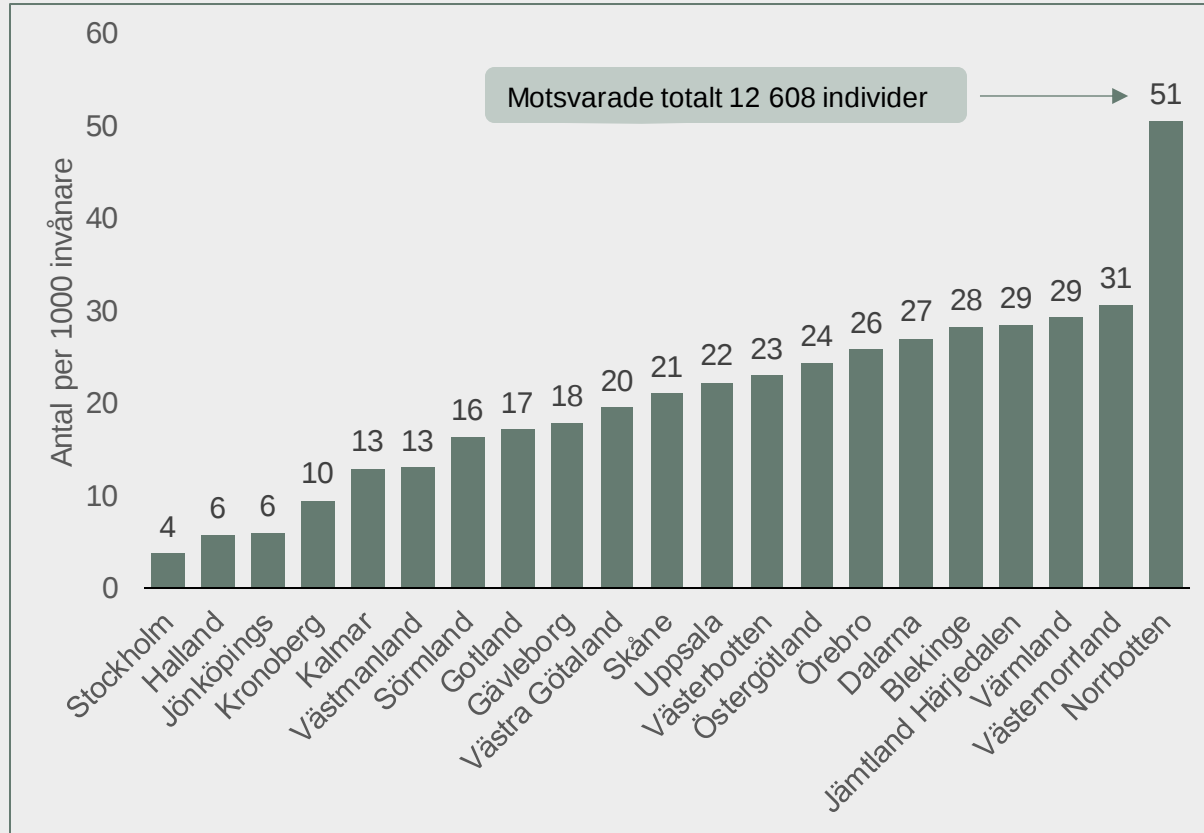
Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation mellan september 2023 och september 2022 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

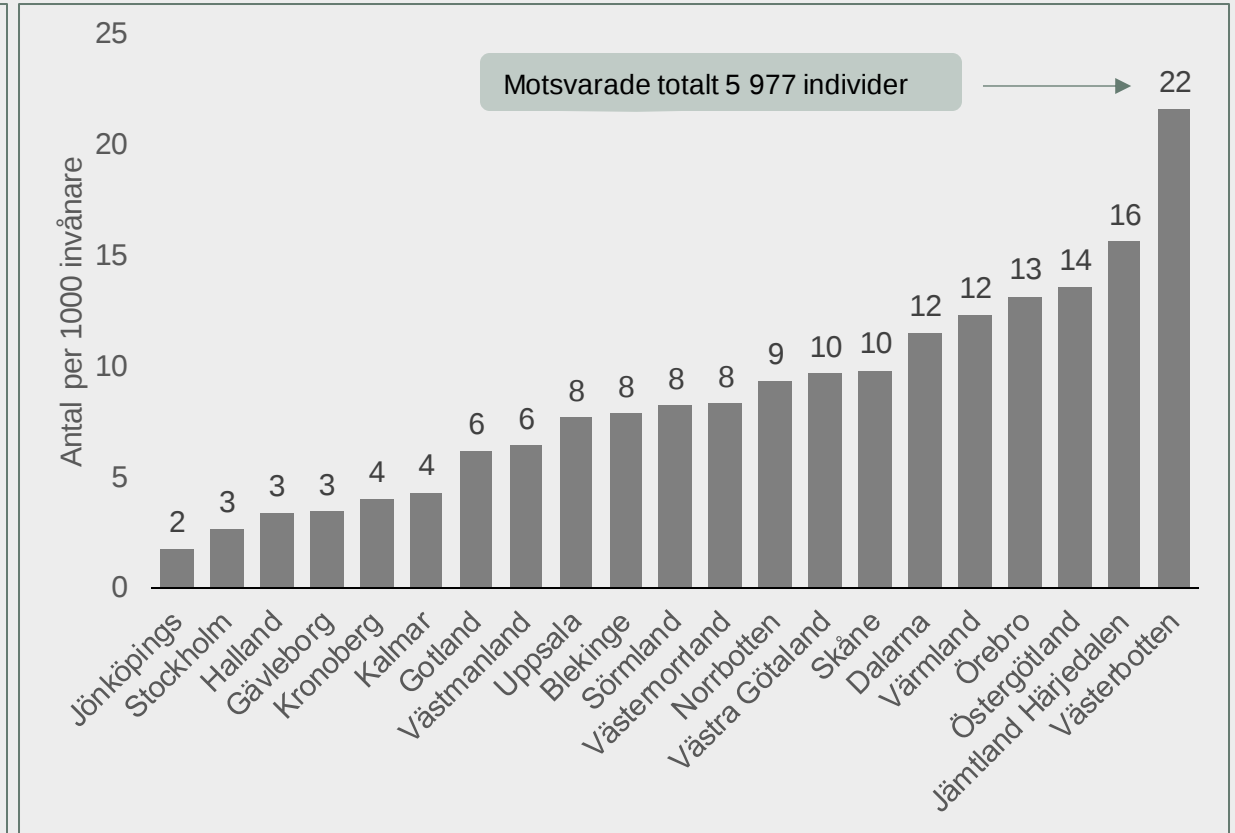
Antal per 1 000 invånare och region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation i september 2023

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under september 2023 väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under september 2023 väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

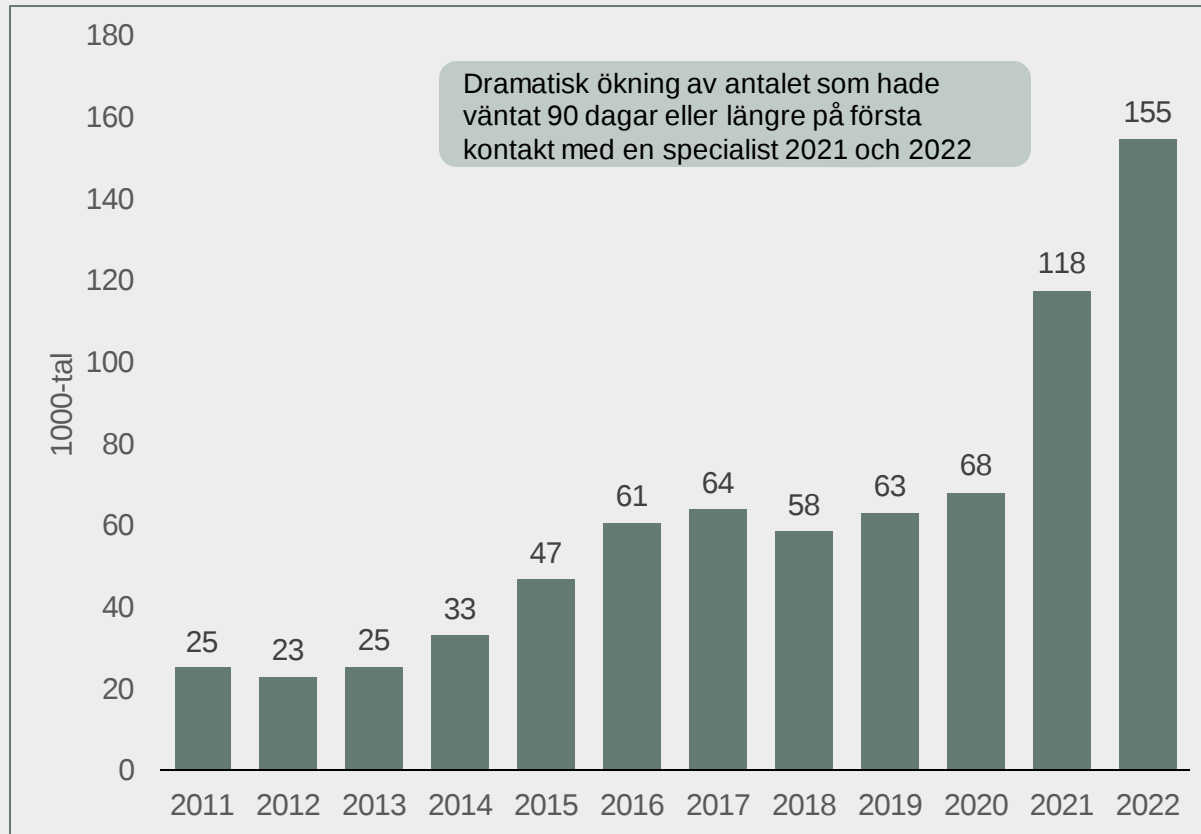
Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation per region i september 2023

	Befolkning	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation
	Antal	Antal	Antal	Antal per 1000 invånare	Antal per 1000 invånare
Hela riket	10 521 556	176 865	80 684	16,8	7,7
Blekinge	158 740	4 497	1 246	28,3	7,8
Dalarna	288 310	7 810	3 316	27,1	11,5
Gotland	61 173	1 052	378	17,2	6,2
Gävleborg	287 334	5 151	983	17,9	3,4
Halland	342 805	2 004	1 155	5,8	3,4
Jämtland Härjedalen	132 670	3 789	2 074	28,6	15,6
Jönköping	369 113	2 222	656	6,0	1,8
Kalmar	247 711	3 219	1 067	13,0	4,3
Kronoberg	204 335	1 950	824	9,5	4,0
Norrbottn	249 177	12 608	2 332	50,6	9,4
Skåne	1 414 324	29 842	13 893	21,1	9,8
Stockholm	2 440 027	9 061	6 440	3,7	2,6
Sörmland	302 566	4 977	2 491	16,4	8,2
Uppsala	400 682	8 943	3 070	22,3	7,7
Värmland	283 976	8 316	3 504	29,3	12,3
Västerbotten	276 295	6 369	5 977	23,1	21,6
Västernorrland	243 265	7 476	2 017	30,7	8,3
Västmanland	280 713	3 675	1 797	13,1	6,4
Örebro	307 772	7 948	4 050	25,8	13,2
Östergötland	471 912	11 542	6 409	24,5	13,6
Västra Götaland	1 758 656	34 414	17 005	19,6	9,7

5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

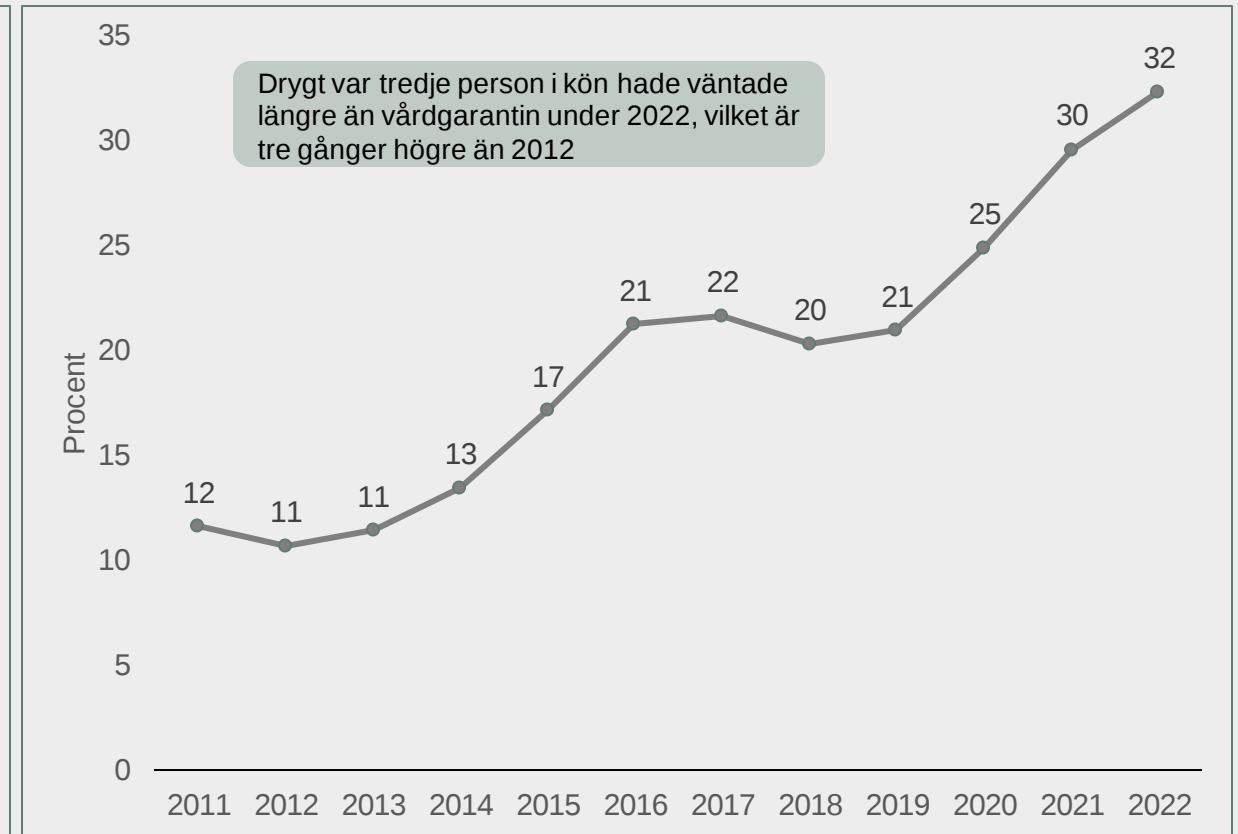
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist perioden 2011-2022

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

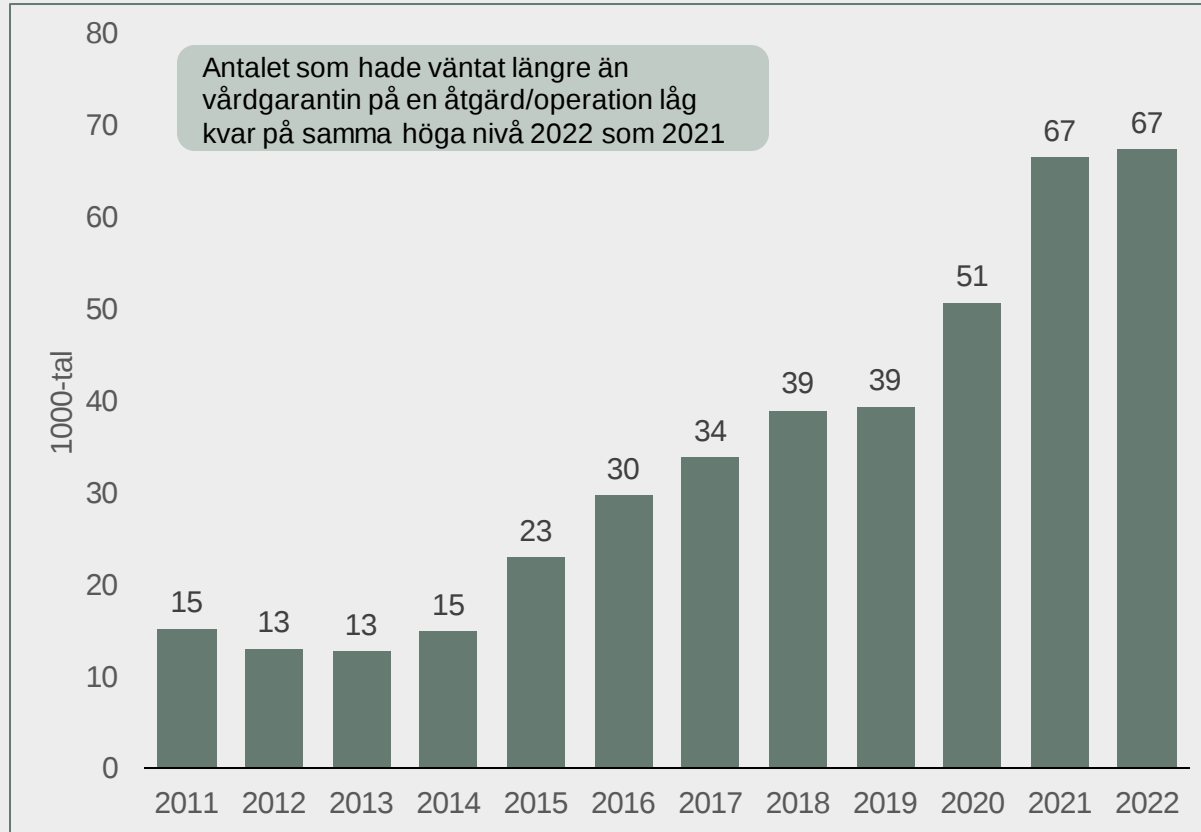
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en första kontakt en specialist.

Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation perioden 2011-2022

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en åtgärd/operation.

6. Vårdföretagarnas förslag

Vårdköerna är långa. Vårdgarantin är i praktiken satt ur spel. Det är ett politiskt ansvar att se till att vårdgarantin börjar fungera på riktigt. Inte en enda patient ska behöva vänta onödigt länge på vård. Den privat drivna sjukvården kan och vill bidra mer.

Följande åtgärder bör snabbt genomföras:

1. Stärk patienternas rätt att söka vård i hela landet

Idag har patienter rätt att söka öppenvård var som helst i landet. Men få känner till den rättigheten eller kan överblicka sina möjligheter till vård.

- **Ge patienter lagstadgad rätt att söka slutenvård** över regiongränserna.
- **Aktuella väntetider i vården måste vara tillgängligt för alla.** En nationell vårdförmedling måste redovisa ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare, samt annan relevant information för att varje patient ska kunna göra välinformerade val.
- **Öka patienters kunskap om sina rättigheter.** Vidta åtgärder för att patienter i hela landet ska få kunskap om sina rättigheter.

2. Guida patienterna till vårdgivare med kortast köer

Upprättandet av en nationell vårdförmedling måste ges högsta prioritet. Varje patient i hela landet måste på ett enkelt sätt ges tillgång till information om aktuella väntetider och eventuell ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare.

3. Upphandla vårdkapacitet hos privata vårdgivare för att minska väntetiderna

Alla regioner bör via avtal med vårdgivare säkerställa patienternas tillgång till specialistvård. Nationella ramavtal med privata vårdgivare som alla regioner kan använda kan vara ett sätt att snabbt öka vårdkapaciteten på vårdområden där väntetiderna är långa.

4. Se över en skärpning av vårdgarantin. Den svenska vårdgarantin är tandlös och har med nordiska mått långa borte tidsgränser. Införandet av en modell som liknar den danska, med tydliga incitament för regionerna och 30 dagar istället för Sveriges 90, bör skyndsamt utredas.

7. Vårdgarantin och väntetidsstatistik

Vårdgarantin för den planerade specialistvården

Vårdgarantin anger hur länge som du som längst ska behöva vänta för att få kontakt med vården. Den anger bland annat att en patient som bedöms vara i behov av ett besök inom den planerade specialistvården ska erbjudas tid för ett första besök eller åtgärd inom 90 dagar.

Vårdgarantin infördes 2005 med syftet att öka tillgängligheten till planerad vård men också att avveckla köer och väntetider. Regionernas skyldighet att faktiskt erbjuda vårdgarantin blev en del av Hälso- och sjukvårdslagen 2010 och en del av Patientlagen 2015.

Väntetidsdata för den planerade specialistvården

Varje månad rapporterar regionerna data till den nationella väntetidsdatabasen. Statistik från den visas på väntetider.se. Väntetidsdatabasen är en lagstadgad databas och regionerna bär rapporteringsskyldighet som enligt regeringen ska finnas för att följa upp vårdgarantin. I den här rapporten redovisas endast väntetider inom den planerade specialistvården.

Patienter som blivit erbjudna en kontakt inom vårdgarantins tidsgräns men som själva valt att vänta längre tid, till exempel för att få komma till en viss vårdgivare, är exkluderade ur statistiken.

8. Den lagstadgade vårdgarantin

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

9 kap. Vårdgaranti

1 § Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,

3. besöka den specialiserade vården, och

4. planerad vård.

Förordning (2010:349) om vårdgaranti

Tidsperioder för vårdgarantin

2 § Vårdgarantin enligt 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska innehålla en försäkran om att landstingen uppfyller

1. tillgänglighetsgarantin samma dag som den enskilde söker kontakt med primärvården,
2. besöksgarantin inom primärvården inom 7 dagar från det att den enskilde har sökt kontakt med primärvården, om vårdgivaren har bedömt att den enskilde behöver besöka läkare,
3. besöksgarantin inom den specialiserade vården inom **90 dagar** från det att remiss har utfärdats eller, om någon remiss inte är nödvändig, från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården, och
4. behandlingsgarantin inom **90 dagar** från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården.